

Брюксел, 24.11.2020 г.
COM(2020) 758 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

План за действие относно интеграцията и приобщаването за периода 2021—2027 г.

{SWD(2020) 290 final}

План за действие относно интеграцията и приобщаването за периода 2021—2027 г.

Ще гарантираме, че хората, които имат право на престой, са интегрирани и се чувстват добре дошли. Тяхното бъдеще е пред тях — и те ще го изградят с уменията, енергията и таланта си.

Реч за състоянието на Съюза през 2020 г., произнесена от председателя Фон дер Лайен

1. Насърчаване на социално сближаване и изграждане на приобщаващи общества за всички

Европейският начин на живот е приобщаващ. Интеграцията и приобщаването са от ключово значение за хората, идващи в Европа, за местните общности и за дългосрочното благоденствие на нашите общества и стабилността на нашите икономики. Ако искаме да помогнем на обществата и икономиките ни да се развиват, трябва да подкрепяме всеки, който е част от обществото, като интеграцията бъде както право, така и задължение за всички.

Това означава овластяване на хората в неравностойно положение, като същевременно се гарантира, че нашите общности са обединени и сближени. То означава осигуряване на равни възможности на всички да се ползват от своите права и да участват в общностния и социалния живот, независимо от произхода и в съответствие с Европейския стълб на социалните права. То означава и зачитане на общите европейски ценности, залегнали в Договорите за ЕС и в Хартата на основните права на Европейския съюз, сред които се включват демокрацията, върховенството на закона, свободата на словото и на религията, както и правото на равенство и недискриминация. Тези основни ценности са съществен елемент от живота и участието в европейското общество. Те са и мотивът за създаването на портфейла „Утвърждаване на европейския ни начин на живот“ в рамките на Комисията — защита на простичката, но основна предпоставка, че всеки е от значение, че никой не трябва да бъде изоставен и че всички следва да бъдат в състояние да упражняват ефективно своите права и да разполагат с достъп до възможности и сигурност.

Предизвикателството във връзка с интеграцията и приобщаването е от особено значение за мигрантите — не само новодошлите, но понякога и граждани на трети държави, които може да са натурализирани и да са граждани на ЕС¹. Ето защо обхватът на настоящия план за действие обхваща както мигрантите, така и гражданите на ЕС с мигрантски произход². По този начин той е по-широкообхватен от приетия от

¹ Изразът „граждани на ЕС с мигрантски произход“ обхваща граждани на държавите — членки на ЕС, които са били граждани на трети държави и са станали граждани на ЕС чрез натурализация в една от държавите — членки на ЕС, както и граждани на ЕС, които са с мигрантски произход от трета държава чрез родителите си, които са родени в чужбина. Гражданите на ЕС с мигрантски произход се ползват от статута и правата на граждани на ЕС, както е заложено в членове 20 и 21 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

² Гражданите на ЕС с мигрантски произход не могат да зависят от изпълнението на условията за интеграция, за да упражняват своите права, свързани с гражданството на ЕС. Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77). Освен това членовете на семейството на мобилни граждани на ЕС, които са

Комисията през 2016 г. план за действие относно интеграцията³, който обхваща само граждани на трети държави.

Гарантирането на ефективна интеграция и приобщаване на мигрантите в ЕС представлява социална и икономическа инвестиция, благодарение на която европейските общества стават по-сплотени, устойчиви и проспериращи. Интеграцията и приобщаването могат и следва да бъдат процес, от който печелят всички, като бъдат от полза за цялото общество. Но за да бъдат успешни, интеграцията и приобщаването трябва също така да представляват двупосочен процес, при който на мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход се предлага помощ при интеграцията, а те на свой ред полагат активни усилия да се интегрират. Процесът на интеграция включва приемащото общество, което следва да създаде възможности за пълното икономическо, социално, културно и политическо участие на имигрантите. Той включва и адаптиране от страна на мигрантите, всеки от които има права и отговорности във връзка с новата си държава на пребиваване.

Понастоящем около 34 милиона жители, които са родени извън ЕС (около 8 % от населението на ЕС)⁴, и 10 % от младежите (на възраст 15—34 години), родени в ЕС, имат поне един родител, роден в чужбина⁵. Макар че делът на жителите, родени извън ЕС, като цяло е нараснал в последните години⁶, той продължава сериозно да варира в държавите членки. Този дял е около 10 % или повече в Швеция, Естония, Люксембург, Хърватия, Латвия, Австрия, Малта и Германия и под 3 % в Чехия, Унгария, Румъния, България, Полша и Словакия.

Повече от една четвърт от мигрантите са високообразовани⁷. Те разполагат с ресурси, амбиции и мотивация, но често не им се предоставя възможност да използват уменията си. Почти 40 % са прекалено квалифицирани за работата, която извършват⁸. Не можем да си позволим разхищаване на този потенциал. Същевременно почти една пета от мигрантите имат само начално образование и се нуждаят от допълнителна подкрепа.

Мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход играят ключова роля в европейската икономика и общество. Кризата с COVID-19 направи техния принос още по-

граждани на трети държави, попадат в обхвата на Директива 2004/38/ЕО относно свободното движение. Тези членове на семейството разполагат със специфични права на влизане и пребиваване, които не могат да подлежат на други допълнителни условия, различни от установените в посочената директива.

³ На разположение на адрес: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0377>

⁴ Евростат, данни за населението, 2019 г. (следва да се отбележи, че всички показатели, посочени по-долу, се отнасят за територията на ЕС-27).

⁵ Приблизителни изчисления за 2017 г. (последната година, за която са налични данни) въз основа на ОИСР/ЕС (2018 г.), *Settling In, Indicators of Immigrant Integration* (Навлизане — показатели за интеграция на имигрантите), раздел 7.

⁶ Към края на 2019 г. повечето разрешения за пребиваване в ЕС са били издадени поради следните причини: семейство (38 %), работа (17 %), убежище (9 %), образование (1 %) и друго (32 %). Източник: Евростат, данни за разрешенията за пребиваване. Вж. също: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_bg

⁷ През 2019 г. 26,8 % от възрастните лица (на възраст 25—64 години), родени извън ЕС, са били с висше образование (Евростат, проучване на работната сила в ЕС — EU-LFS).

⁸ 38,6 % през 2019 г. въз основа на данни на Евростат, EU-LFS (възрастова група 20—64 години). Свръхквалификацията се определя като работа на позиции, изискващи ниска или средна квалификация (нива 4—9 по Международната стандартна класификация на длъжностите), въпреки наличието на висока степен на образование (нива 5—8 по Международната стандартна класификация на образованието).

очевиден⁹. Много от тях помогнаха за преодоляване на кризата като работници в сектори, осигуряващи основни услуги, лекари и медицински сестри. Същевременно те са сред хората, изложени в по-голяма степен на пандемията¹⁰. ЕС ще се нуждае от приноса на всички за възстановяването и устойчивостта на нашите икономики след COVID-19¹¹. Следователно засилването на действията за насърчаване на интеграцията и приобщаването не е само морално задължение в съответствие с основните ценности на ЕС, но и икономически императив. Както е видно от проведените наскоро проучвания, пълната интеграция на мигрантите на пазара на труда би могла да генерира огромни ползи за икономиката, включително фискални приходи, вноски в националните пенсионни схеми и националните системи за социална сигурност като цяло¹².

Настоящият план за действие е част от всеобхватния отговор за преодоляване на предизвикателствата във връзка с миграцията, представен в новия пакт за миграцията и убежището¹³. Успешните политики за интеграция са и крайъгълен камък на добре функциониращата система за управление на убежището и миграцията. Те са залегнали в основата на политиките за убежището и миграцията, прилагани от държавите членки, и допълват тези политики, като гарантират, че всички лица, които имат право да пребивават в ЕС, могат да участват пълноценно в нашите общества. Те също така могат да подпомогнат диалога с трети държави и изпълнението на програми в рамките на външното измерение на политиките на ЕС за миграция и развитие. Мигрантите често са част от различни форми на социализиране в общностите на диаспората в държавите — членки на ЕС. Диаспората може да играе решаваща роля за подпомагане на приобщаването в приемащите общества и да допринесе за инвестициите, иновациите и развитието, като същевременно се запазва и връзката с държавите на произход.

Настоящият план за действие обхваща всички отделни етапи и фази от процеса на интеграция: мерки преди заминаване, приемане и ранна интеграция, дългосрочна интеграция и изграждане на приобщаващи и сплотени общества. В него се отчита различното положение на мигрантите в държавите членки и се подкрепят държавите членки и други съответни заинтересовани страни в намирането на подходящия отговор в техните политики за интеграция и приобщаване.

2. Извлечени поуки от плана за действие от 2016 г. относно интеграцията и ключови факти и стойности във връзка с интеграцията и приобщаването

Настоящият план за действие се основава, наред с други неща, на постиженията от плана за действие на Комисията от 2016 г. относно интеграцията на граждани на трети

⁹ Вж.: JRC (2020 г.), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response (Имигранти работници от ключово значение: техният принос за отговора на Европа на COVID-19) https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf

¹⁰ Вж.: ОИСП (2020 г.), What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children? (Какво е въздействието на пандемията от COVID-19 върху имигрантите и техните деца?), <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de> Годишна стратегия за устойчив растеж за 2021 г. (COM(2020) 575 final).

¹¹ Вж.: Годишна стратегия за устойчив растеж за 2021 г. (COM(2020) 575 final).

¹² Например пълната интеграция на мигрантите на пазара на труда би могла да генерира увеличение с до 3 500 EUR на средната нетна фискална вноска на всеки мигрант до 2035 г. Вж.: JRC (2020 г.), Projecting the net fiscal impact of immigration in the EU (Прогнозиране на нетното фискално въздействие на имиграцията в ЕС), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121937>

¹³ На разположение на адрес: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_bg

държави. След приемането му Комисията предприе над 50 конкретни действия за подпомагане на държавите членки и други ключови заинтересовани страни в широк кръг от области на политиката: мерки преди заминаване и преди пристигане, образование, заетост и професионално обучение, достъп до основни услуги, активно участие и социално приобщаване. Комисията също така укрепи своите инструменти за координация, финансиране и мониторинг. В много държави членки планът за действие допринесе за разработването или прегледа на национални стратегии за интеграция и осигури информация относно използването на финансови средства за целите на интеграцията. В редица случаи на националните органи бе предоставена специално пригодена техническа помощ при разработването и осъществяването на реформи на политиката за интеграция¹⁴.

Продължават обаче да съществуват предизвикателства във връзка със заетостта, образованието, достъпа до основни услуги и социалното приобщаване на мигрантите, които показват, че са необходими допълнителни действия, както е описано по-долу.

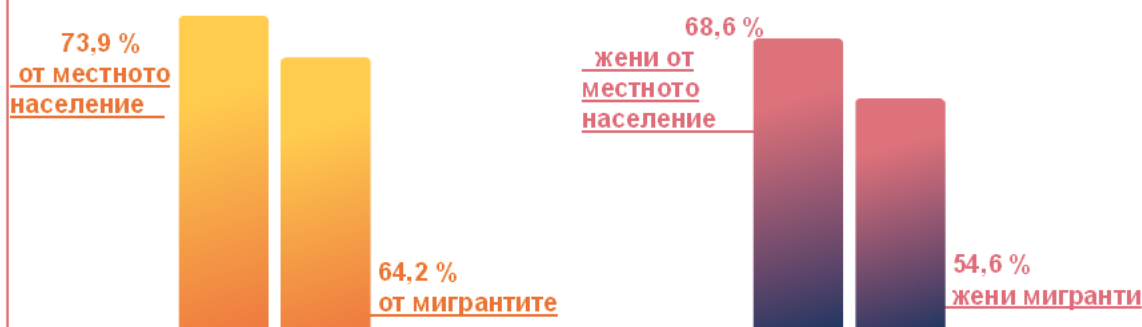

¹⁴ За повече подробности относно изпълнението на плана за действие от 2016 г. вж. работния документ на службите на Комисията „Оценка на изпълнението на плана за действие от 2016 г. относно интеграцията на граждани на трети държави“ (SWD(2020) 290).

¹⁵ Евростат, данни от 2019 г. Показатели за образование и заетост въз основа на EU-LFS. Показатели за бедност и жилищно настаняване въз основа на EU-LFS. Мигрантите се определят като лица, родени извън ЕС-28 (тъй като референтната година е 2019 г., гражданите на Обединеното кралство не се считат за „мигранти от държави извън ЕС“: с оглед на малкия им дял от общия брой на мигрантите в ЕС това не води до разлика от гледна точка на цялостни различия в резултатите от интеграцията).

Дял на работещите хора сред населението в трудоспособна възраст (20—64 години)

В допълнение към пропуските, с които се сблъскват мигрантите в ключови области като образование, заетост, бедност, социално изключване и жилищно настаняване (вж. графиките по-горе), те също така често се оказват в неблагоприятно положение в следните области:

- Младите мигранти (на възраст 18—24 години), родени извън ЕС, е много по-вероятно (21 %) да бъдат „незаети с работа, учене или обучение“ в сравнение с местното население (12,5 %), особено когато става въпрос за момичета и млади жени мигранти (25,9 %).
- При мигрантите има по-голяма вероятност за неудовлетворени медицински потребности¹⁶, свързани с различни фактори, като: липса на достъп или ограничено здравно осигуряване (в някои държави) в зависимост от статута на пребиваване, липса на знания как да се осъществи достъп до услугите, финансови ресурси, концентрация на мигранти в някои райони в неблагоприятно положение с по-ограничен достъп до

¹⁶ Въз основа на статистическите данни на ЕС за доходите и условията на живот (EU-SILC), вж. ОИСП/ЕС (2018 г.), Settling In, Indicators of Immigrant Integration (Навлизване — показатели за интеграция на имигрантите), графика 4.11. „Неудовлетворени медицински потребности“.

качествени здравни услуги, езикови бариери и липса на адаптиране на националните системи към специфичните потребности на мигрантите.

- Макар че делът на мигрантите от населението в селските райони е относително малък (2,9 %) ¹⁷, при тях се наблюдава тенденция към по-ниски резултати по повечето показатели за интеграция не само в сравнение с местното население, но и в сравнение с мигрантите, които живеят в големите или по-малките градове ¹⁸. Тъй като в много селски райони като цяло е налице недостиг на основни услуги, мигрантите може също така да не разполагат с конкретните услуги за подкрепа, от които се нуждаят.

Освен това изпълнението на плана за действие от 2016 г. показва, че макар областите, към които бе насочен планът за действие, да продължават да бъдат от значение, са необходими по-категорични действия за насърчаване на интеграцията на жените мигранти, за стимулиране на приобщаването на гражданите на ЕС с мигрантски произход, за подобро участие на приемащото общество в политиките за интеграция и приобщаване и за укрепване на мониторинга и оценката на тези политики. Въздействието на пандемията от COVID-19 върху мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход също така подчерта необходимостта от засилени действия за улесняване на техния достъп до здравни услуги.

3. Ключови принципи и ценности на плана за действие на ЕС относно интеграцията и приобщаването

В основата на дейността на ЕС във връзка с интеграцията и приобщаването е залегнал споделен набор от принципи и ценности, които следва да ръководят и дейността на държавите членки при разработването, осъществяването или прегледа на техните стратегии. Това важи за пълния набор от политики на ЕС в областта на приобщаването, както е определено от Европейския стълб на социалните права.

Приобщаване за всички

Приобщаването за всички е свързано с гарантиране, че всички политики са достъпни и работят за всички, включително за мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход. Това означава адаптиране и преобразуване на общите политики спрямо нуждите на разнородното общество, като се отчитат специфичните предизвикателства и нужди на различните групи. Действията, с които се помага на мигрантите да се интегрират, не е необходимо и не следва да бъдат за сметка на мерки в полза на други уязвими или намиращи се в неблагоприятно положение групи или малцинства. Напротив, те допринасят за това политиките да станат по-приобщаващи като цяло.

С настоящия план за действие се насърчава прилагането на интегриран подход към приобщаването на мигрантите и се цели създаването на задълбочени полезни взаимодействия със съществуващи и предстоящи стратегии на ЕС, за да се насърчи равенството и социалното сближаване, така че да се гарантира пълното включване и участие на всеки човек в европейските общества. По-специално планът за действие ще бъде изпълнен в тясно взаимодействие с предстоящия план за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права и плана за действие на ЕС за борба с расизма ¹⁹.

¹⁷ Евростат, EU-LFS (2019 г.).

¹⁸ Вж.: JRC (2020 г.), Migration in EU Rural Areas (Миграция в селските райони на ЕС):

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC116919/migration_in_eu_rural_areas.pdf

¹⁹ Съюз на равенство: План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020—2025 г. (COM(2020) 565 final).

Освен това той ще изгради полезни взаимодействия със стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите²⁰ и стратегията за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г.²¹, предстоящата стратегия за борба с антисемитизма и доклада за гражданството на ЕС. Той ще има за цел изграждането и задълбочаването на контакта и доверието между различните общности в рамките на обществото, както и борбата с изолацията и сегрегацията.

По-сплотеното и приобщаващо общество за всички също така може да предотврати разпространението на всякакви форми на екстремистки идеологии, които могат да доведат до тероризъм и насилнически екстремизъм. На свой ред засилването на превантивните действия може да способства за преодоляване на обществените напрежения и екстремистките идеологии и по този начин да насърчи интеграцията и мирното съвместно съществуване на общности и индивиди. Чрез Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията²² Комисията подкрепя специалистите на първа линия от цяла Европа да разработват най-добри практики и да придобиват нужните им умения с оглед справяне с насилническия екстремизъм, подпомагане на изграждането на устойчивост и отказа от насилие, както и рехабилитация и реинтеграция в обществото. Насърчаването на приобщаването и осигуряването на възможности за изложените на риск младежи чрез образование, култура, насочени към младежта действия и спорт може да допринесе допълнително за предотвратяване на радикализацията и за сближаване в рамките на ЕС. Работата в тясно сътрудничество със специалистите и участниците на местно равнище може да бъде особено ефективна за превенция на радикализацията. Приобщаването също така се отнася до преодоляването на подсъзнателна предубеденост и постигането на промяна в менталитета и начина, по който хората възприемат останалите и подхождат към непознатото.

Целева подкрепа, където е необходима

Докато общите социални политики следва да са насочени към приобщаването на всички и да отчитат нуждите на разнородното общество, някои групи и определени области в приемащите държави ще се нуждаят от целева подкрепа за преодоляването на специфични предизвикателства. Новопристигналите мигранти често се сблъскват с редица предизвикателства при интеграцията си в европейските общества в зависимост от начина, по който са пристигнали, от своето ниво на умения, езикови познания и произход. В рамките на всяка област на политиката създателите на политики следва да разработят механизми за целева и специално пригодена подкрепа, за да подпомогнат бързата интеграция на новодошлите. Пример за това са допълнителни курсове, предназначени за висококвалифицирани мигранти, с цел да им се помогне да използват уменията си по най-добрия възможен начин в новата си работа²³. Държавите членки, подложени на миграционен натиск, са изправени пред допълнителни предизвикателства във връзка с разработването и разширяването на такива целеви мерки и следва да получат специална подкрепа. Децата ще се нуждаят от допълнителна

²⁰ Съюз на равенство: стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите (COM(2020) 620 final).

²¹ Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г. (COM(2020) 698 final).

²² Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) обединява над 6000 специалисти на първа линия от цяла Европа, които да разработват най-добри практики и да придобиват нужните им умения с оглед справяне с насилническия екстремизъм. Предстоящата програма на ЕС за борба с тероризма ще включва допълнителни действия за предотвратяване на радикализацията.

²³ Тези курсове са предназначени конкретно да помагат на мигрантите да допълват образованието, което са придобили в чужбина.

подкрепа, свързана със закрила, която винаги е насочена към висшите интереси на детето, не на последно място когато те не са придружени²⁴.

Интегриране на принципа на равенство между половете и на приоритетите за борба с дискриминацията

В настоящия план за действие ще бъде отчетена комбинацията от личностни характеристики като пол, раса или етнически произход, религия или убеждения, сексуална ориентация и увреждания, които могат да представляват специфични предизвикателства за мигрантите. Той ще доразвие и допълни стратегията за равенство между половете (2020—2025 г.), плана за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020—2025 г., стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите, стратегията за равнопоставеност на ЛГБТИК и предстоящата стратегия за правата на хората с увреждания²⁵.

По-специално **жените** и момичетата **мигранти** се сблъскват с допълнителни пречки пред интеграцията в сравнение с мъжете и момчетата мигранти, като често трябва да преодоляват структурни бариери, свързани с факта, че са едновременно мигранти и от женски пол, включително преодоляването на стереотипи. При тях е по-вероятно да пристигнат в ЕС, за да се присъединят към член на семейството, като са обременени с домакински задължения, които може да ги възпрепятстват да участват пълноценно на пазара на труда и в програми за интеграция, оценяване на умения, преквалификация и други мерки, когато тези мерки не обхващат такива отговорности за полагане на грижи. Когато работят, при жените мигранти има по-голяма вероятност да бъдат прекалено квалифицирани за работата си в сравнение с жените от местното население²⁶.

Освен това гражданите на ЕС с мигрантски произход често се сблъскват с пряка или непряка дискриминация и расизъм, когато търсят жилище или работа или в ежедневието си в училище, в квартала и на работа. Тази дискриминация може да се основава единствено на техния мигрантски произход, но може и да се изостря в резултат от етническият или расовия им произход, както и от тяхната религия или убеждения. ЛГБТИК²⁷ мигрантите и мигрантите с увреждания също така може да се сблъскат с множество форми на дискриминация.

Подкрепа на всички етапи от процеса на интеграция

Успешната интеграция на мигрантите зависи както от предприемането на **ранни действия**, така и от **дългосрочните инвестиции**. Предоставянето на подкрепа на

²⁴ Специфичните предизвикателства, с които се сблъскват децата мигранти във връзка с достъпа до мерки за интеграция, ще бъдат разгледани и в предстоящата стратегия на ЕС за правата на детето.

²⁵ Зачитането на стандартите за правата на човека и включването на свързаните с пола аспекти в партньорства и споразумения относно миграцията между ЕС и трети държави също така се подкрепят от Плана за действие на ЕС относно жените, мира и сигурността за периода 2019—2024 г. (EEAS(2019) 747).

²⁶ 40,7 % сред жените мигранти през 2019 г. в сравнение с 21,1 % сред жените от местното население (възрастова група: 20—64), въз основа на Евростат, EU-LFS. Вж. също JRC (2020 г.), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status (Разлики в процента на участие на пазара на труда в ЕС: интерсекционална оценка на ролята на пола и мигрантския статут).

²⁷ ЛГБТИК са лица: които изпитват привличане към други от своя собствен пол (лесбийки, гейове) или към всеки от половете (бисексуални); чиято полова идентичност и/или чието проявление на пола не отговаря на рождения им пол (транс, небинарни); родени с полови белези, които не отговарят на обичайното определение за мъж или жена (интерсексуални); или чиято идентичност не се вписва в бинарна класификация на сексуалността и/или социалния пол (куиър).

мигрантите и на приемащите ги общности във възможно най-ранния момент от миграционния процес е от съществено значение. Интеграцията може да започне дори преди пристигането в ЕС. Поради това, когато е възможно, държавите членки следва да установят и разширят мерки за интеграция преди заминаване (например обучение, курсове за ориентация) и да ги свържат по ефективен начин с мерките след пристигане, за да се улесни и ускори процесът на интеграция, включително в контекста на презаселването и общностното спонсориране²⁸.

Същевременно интеграцията не спира след определен период от време. Ето защо общите политики са от основно значение за подкрепа на текущото приобщаване и на значимото участие. В предложението за многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г. се отчита необходимостта от инвестиции за целия път към интеграцията чрез специален фонд „Убежище и миграция“, както и от финансова подкрепа в областта на заетостта, образованието, социалните и здравните грижи и жилищното настаняване чрез фондовете в областта на политиката на сближаване, като Европейския социален фонд плюс, Европейския фонд за регионално развитие и други фондове като Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и програмата „Еразъм+“.

Максимално увеличаване на добавената стойност за ЕС чрез партньорства с участието на множество заинтересовани страни

Докато националните правителства носят основната отговорност за цялостното разработване на политиките за интеграция и социалните политики като образование, заетост, жилищно настаняване и здравни грижи, ЕС изпълнява ключова роля за подпомагане на националните правителства и на всички други участници в интеграцията чрез финансиране, разработване на практически инструменти, координиране на действия и създаване на съответните партньорства.

Интеграция се осъществява във всяко село, град и регион, в които мигрантите живеят, работят и ходят на училище или на спортен клуб. Местното равнище изпълнява ключова роля за приема и насочването на новодошлите, когато пристигнат за пръв път в новата си държава. Освен това организациите на гражданското общество, образователните институции, работодателите и социално-икономическите партньори, организациите на социалната икономика, църквите, религиозните и другите философски общности, младежките и студентските организации, организациите на диаспората, както и самите мигранти изпълняват ключова роля за осъществяването на една наистина ефективна и всеобхватна политика за интеграция.

4. Действия в основни секторни области

В настоящия план за действие се определят мерки за засилване на действията и за обединяване на участниците на всички равнища в общо начинание, с което да се постигне интеграция и приобщаване и в крайна сметка да се изградят по-сплотени и приобщаващи общества за всички. Като се основава на постиженията на плана за действие от 2016 г. относно интеграцията на граждани на трети държави, настоящият план за действие предлага нови и по-широкообхватни мерки, с които ЕС и държавите членки могат да генерират възможно най-голяма добавена стойност и да окажат по-голямо въздействие. Тези действия допълват действията, включени в приетите

²⁸ Както се подчертава в Препоръката на Комисията относно законните пътища за закрила в ЕС (C(2020) 6467 final), моделите на общностно спонсориране могат да дадат възможност за по-бързо и по-ефикасно интегриране за бежанците.

неотдавна стратегии за равенство²⁹. Предложените действия се основават на широкообхватни консултации, проведени от Комисията в периода юни—октомври 2020 г. сред широк кръг от заинтересовани страни. Те включват обществена консултация и целеви консултации с държавите членки, местни и регионални органи, социални и икономически партньори, работодатели, организации на гражданското общество, фондации, международни организации и мигранти, включително бежанци³⁰.

I. Образование и обучение

От образованието и грижите в ранна детска възраст (ОГРДВ) до висшето образование, ученето за възрастни и неформалното образование — образованието и обучението представляват основата за успешно участие в обществото и са едни от най-мощните инструменти за изграждане на по-приобщаващи общества. Пандемията от COVID-19 направи още по-очевидно значението на приобщаването и равните възможности в образованието. Приобщаването и равенството между половете представляват едно от шестте измерения на европейското пространство за образование³¹, което трябва да бъде постигнато до 2025 г. чрез изпълнението на редица конкретни инициативи. Повишената степен на приобщаване на образователните ни системи е ключова цел и на плана за действие в областта на цифровото образование³². Европейската програма за умения стимулира развитието на умения през целия живот³³.

Училищата разполагат с потенциала да се превърнат в реални центрове за интеграция на децата и техните семейства. Увеличаването на участието на децата мигранти и децата с мигрантски произход в рамките на ОГРДВ, като същевременно се гарантира, че тези програми са в състояние да обслужват потребностите на деца от различен културен и езиков произход, може да окаже силно положително въздействие върху образованието, което ще придобият в бъдеще, включително овладяването на езика на приемащата държава, както и върху интеграцията на техните родители и на семействата им като цяло. Училищна среда, която приобщава общностите и подпомага службите и родителите, може да бъде особено благоприятна за децата с мигрантски произход. За да се постигне такава среда, учителите трябва да разполагат с необходимите умения и ресурси, за да преподават в мултикултурни и многоезични класни стаи и да осигуряват подкрепа на децата с мигрантски произход през цялото им образование. Борбата със сегрегацията в училищата и насърчаването на взаимодействията между деца мигранти и деца от местното население също е от решаващо значение за повишаването на степента на приобщаване на образователната ни система. Като обучават за демокрацията и гражданството и създават умения за критично мислене, училищата играят важна роля за предотвратяване на увличането на

²⁹ Например Стратегията за равенство между половете (2020—2025 г.) (COM(2020) 152 final) и Плана за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020—2025 г. (COM(2020) 565 final).

³⁰ Резултатите от консултациите могат да бъдат намерени на следния адрес: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/summary/summary_of_consultations_in_view_of_the_action_plan_on_integration_and_inclusion.pdf

³¹ Съобщение относно постигането на европейското пространство за образование до 2025 г. (COM(2020) 625 final).

³² План за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г. Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера (COM(2020) 624 final).

³³ Съобщение относно Европейската програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (COM(2020) 274 final).

младежите от идеологии, организации и движения, свързани с насилнически екстремизъм³⁴.

Децата мигранти с увреждания се нуждаят от допълнителна подкрепа, за да участват в образованието наравно с останалите. Приобщаването ще бъде лайтмотивът на предстоящата всеобхватна стратегия на ЕС за правата на детето, която ще цели да гарантира, че всички деца, независимо от техния произход, способности, социално-икономически произход, правен статут и статут на пребиваване, разполагат с равен достъп до един и същи набор от права и закрила. Секторът на младежта, и по-специално младежката работа, може да помогне на младите мигранти да придобият умения и компетенции чрез неформално учене.

Преходът към зрелостта и от училище към работа може да представлява особено голямо предизвикателство за пристигналите наскоро деца мигранти, особено за непридружените младежи, не на последно място защото мерките за подкрепа често се преустановяват, когато детето навърши 18-годишна възраст. Предварителната подготовка за такъв преход — чрез подпомагането на образователните им постижения, включването им в професионалното образование и обучение и в гаранцията за младежта³⁵, както и осигуряването на напътствия и наставничество — може да бъде особено ефективна.

Улесняването на признаването на квалификациите, придобити в трети държави, насърчаването на тяхната видимост и повишаването на съпоставимостта на европейските/установените от ЕС квалификации, като същевременно се предлагат подготвителни курсове, за да се помогне на мигрантите да допълнят придобитото в чужбина образование, са от ключово значение за по-бързото и по-справедливо приобщаване на мигрантите на пазара на труда и за създаването на условия да използват напълно своите компетенции и умения. Това също така може да помогне на мигрантите да продължат своето обучение в приемащата държава, като по този начин се повишава тяхното равнище на участие във висшето образование и ученето през целия живот.

Овладяването на езика на приемащата държава е от огромно значение за успешната интеграция. Неговото изучаване обаче не следва да бъде преустановено няколко месеца след пристигането. Следва да се подпомогне провеждането на езикови курсове и за средно и напреднало ниво, както и приспособяването им към нуждите на различни групи. Съчетаването на езиковото обучение с развитието на други умения или професионален опит и с придружаващи мерки като грижи за деца се е доказало като особено ефективно за подобряване на достъпа до езиково обучение и на резултатите от него. На последно място, запознаването със законите, културата и ценностите на приемащото общество на възможно най-ранен етап, например чрез курсове по

³⁴ Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията е публикувала редица помощни документи, за да подготви по-добре учителите да разпознават ранните признаци на радикализация и да се справят със залегналите в основата ѝ фактори: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/topics-and-working-groups/ran-y-and-e_en

³⁵ Гаранцията за младежта представлява ангажимент на всички държави членки да се гарантира, че всички младежи под 25-годишна възраст получават добро предложение за работа, продължаващо обучение, чиракуване или стаж. Засилената гаранция за младежта засилва акцента върху конкретните потребности на уязвимите групи, например младите мигранти или младежите с мигрантски произход. Вж.: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=bg>

гражданска ориентация, е от решаващо значение за пълноценното участие на мигрантите в приемащото общество.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Повече деца мигранти и деца с мигрантски произход да участват във висококачествени и приобщаващи образование и грижи в ранна детска възраст.
- Учителите да са по-добре обезпечени с необходимите умения и да получават ресурси и подкрепа при ръководството на мултикултурни и многоезични класни стаи в полза както на децата мигранти, така и на децата от местното население.
- Да се създадат общности за учене с участието на множество заинтересовани страни, като се привличат училищата, здравните и социалните служби и родителите.
- Квалификациите, придобити в държави извън ЕС, да се признават по-бързо и лесно.
- Повече мигранти да участват във всеобхватни програми за езиково обучение и гражданска ориентация, които започват при пристигането им и ги придружават по пътя им към интеграция.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- **Ще подобри участието в образованието и образователните постижения чрез:**
 - нов набор от инструменти с практически насоки относно включването в ОГРДВ, които ще бъдат публикувани в началото на 2021 г.;
 - целева подкрепа за учителите, така че да развият компетенции за работа в условията на културно, религиозно и езиково многообразие в класните стаи в рамките на академии за учители „Еразъм“;
 - дейности за партньорско обучение и партньорски консултации, за да се подкрепят държавите членки при разработването и изпълнението на ефективни политики за приобщаващо образование в рамките на европейското пространство за образование;
 - осигуряване на целево обучение за специалисти, работещи с младежи, с цел да придобият специфичните умения, които се изискват за подпомагане на интеграцията на младите мигранти.
- **Ще подобри признаването на квалификации чрез:**
 - насърчаване на сътрудничеството между националните органи, отговорни за интеграцията, и националните центрове за признаване на квалификациите (мрежата на информационните центрове и мрежата от национални информационни центрове за академично признаване (ENIC-NARIC));
 - подкрепа за прозрачни практики за признаване на квалификациите на бежанци чрез програмата „Еразъм“;
 - насърчаване на обмена на информация между държавите членки относно осигуряването на допълнителни/подготвителни курсове за мигранти;
 - предоставяне на информация относно практиките за признаване и относно уменията и квалификациите за мигранти, като се използва пълният потенциал на портала „Europass“;
 - насърчаване на прозрачността на системите за квалификации, включително чрез Европейската квалификационна рамка.
- Ще работи с държавите членки за доразвиване на **всеобхватни и достъпни програми за езиково обучение**, включително за средно и напреднало ниво, чрез финансиране и обмен на опит.

- Ще насърчи обмена на информация между държавите членки относно успешните подходи към курсовете по гражданска ориентация.

В тази област държавите членки се насърчават:

- да увеличат броя на децата мигранти и децата с мигрантски произход, които участват в ОГРДВ, като същевременно гарантират, че общите програми за ОГРДВ са в състояние да подкрепят деца от различен културен и езиков произход;
- да гарантират, че процедурите за признаване на чуждестранни квалификации са бързи, справедливи, прозрачни и достъпни;
- да включат ръководенето на мултикултурни и многоезични класни стаи и цененето и мобилизирането на индивидуалния езиков произход на учащите като ключови умения в учебните планове, както и да осигурят на учителите необходимите ресурси за справяне с тези въпроси;
- да разработят специфични програми за подкрепа за непридружени ненавършили пълнолетие лица, които при пристигането си са надхвърлили възрастта за задължително образование, както и програми за непридружени ненавършили пълнолетие лица относно прехода към зрялост;
- да гарантират физическа и финансова достъпност на свързаните с отдих дейности и спорта след училище;
- да осигурят подкрепа за езиково обучение след първоначалния период на интегриране с цел то да се насърчи след придобиването на начално или средно ниво на владеене;
- да се възползват изцяло от финансирането от ЕС, и по-специално от Европейския социален фонд плюс, фонд „Убежище и миграция“ и Европейския фонд за регионално развитие, за да подпомогнат програми и мерки, свързани с образованието, придобиването на умения и езиковото обучение, в съответствие с определените нужди на национално и регионално равнище.

II. Заетост и умения

Мигрантите представляват значителна част от работната сила в ЕС. Кризата с COVID-19 направи техния принос към европейските икономики и пазарите на труда още по-очевиден³⁶. При пристигането си много мигранти разполагат с умения, които са изключително нужни на нашите пазари на труда, но те често са изправени пред трудности да бъдат оценени и да намерят работа, която отразява нивото на техните умения. Жените мигранти са изложени на особено голям риск да вършат работа под нивото на тяхната квалификация, което може да доведе до обезценяване на техните умения. Като цяло те се сблъскват с по-големи пречки и с по-ограничен достъп до подкрепа³⁷. Освен това следва да се предприемат мерки във връзка с

³⁶ Вж.: JRC (2020 г.), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response (Имигранти работници от ключово значение: техният принос за отговора на Европа на COVID-19) https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf

³⁷ Вж.: JRC (2020 г.), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status (Разлики в процента на участие на пазара на труда в ЕС: интерсекционална оценка на ролята на пола и мигрантския статут), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121425>

предизвикателствата, с които се сблъскват мигрантите с увреждания, за да могат да участват на пазара на труда.

Европейската програма за умения³⁸ цели да подкрепи всички, включително мигрантите, да развият повече и по-добри умения и да ги използват. Освен това в няколко държави членки наскоро бяха разработени иновативни инструменти за бързо оценяване на уменията на мигрантите. Оценяването на уменията, което се извършва още в етапа преди заминаване, може да помогне на мигрантите да се интегрират по-бързо на пазара на труда, особено в рамките на програми за презаселване и допълнителни други възможности.

Предприемачите мигранти допринасят за икономическия растеж, създават работни места и могат да подпомогнат възстановяването след COVID-19. Те обаче се сблъскват с няколко предизвикателства, като например липса на мрежи, затруднен достъп до кредитиране и недостатъчно познаване на регулаторната и финансовата рамка. Достъпът до финансова информация и повишената финансова грамотност могат да играят важна роля за преодоляването на тези обстоятелства. Наличието на финансови услуги и достъпът до тях са от огромно значение, за да могат всички мигранти да участват пълноценно в икономиката на съответната държава или да изградят стабилен живот за себе си и за своите семейства, включително във връзка с изпращането на парични преводи. Цифровите финансови услуги могат да помогнат да се подобри достъпността на финансовите услуги.

Ефективното приобщаване на мигрантите и на гражданите на ЕС с мигрантски произход на пазара на труда изисква активното сътрудничество на голямо разнообразие от заинтересовани страни, включително публичните органи на местно, регионално, национално и европейско равнище, организациите на гражданското общество, икономическите и социалните партньори и работодателите.

Висококачественото професионално образование и обучение (ПОО) със силно ориентирано към работата учебно измерение може да се окаже особено ефективен инструмент, който да подпомогне на мигрантите да навлязат на пазара на труда. Продължават обаче да са налице пречки пред участието им в ПОО.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Да се задълбочи сътрудничеството на равнището на ЕС и на национално и местно равнище между ключовите участници на пазара на труда и самите мигранти.
- Предприемачите мигранти, включително социалните предприемачи, да получават повече подкрепа чрез улеснен достъп до финансиране, обучение и съвети.
- Повече жени мигранти да участват на пазара на труда.
- Да се повишат ефективността и бързината при оценяването на уменията на мигрантите. Да се осигури непрекъснатата подкрепа за повишаване на квалификацията и преквалификация, включително чрез процедури за валидиране на неформалното и информалното учене.
- Повече мигранти да участват във висококачествено ПОО.

38

Вж.: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223#:~:text=The%20European%20Skills%20Agenda%20is%20a%20five-year%20plan,on%20the%20lessons%20learnt%20during%20the%20COVID-19%20pandemic>

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- **Ще работи със социалните и икономическите партньори**, за да се насърчи подход към интегрирането на пазара на труда с участието на множество заинтересовани страни чрез *Европейското партньорство за интеграция*³⁹.
- **Ще подкрепи работодателите** чрез обмен на информация и партньорско обучение, като се надгражда инициативата „*Обединени работодатели за интеграция*“⁴⁰.
- Ще осигури подкрепа за **приобщаващо предприемачество** съгласно програмата InvestEU както за жени, така и за мъже, включително предприемачи мигранти, и ще насърчи приобщаващи схеми за наставничество.
- **Ще улесни оценяването и валидирането на умения чрез:**
 - споделяне и засилено прилагане практики относно оценяването на умения чрез Европейската мрежа за интеграция, Европейската мрежа на публичните служби за заетост и актуализираната платформа „Europass“;
 - усъвършенстване на инструмента на ЕС за съставяне на профил на уменията за гражданите на трети държави и насърчаване на използването му сред публичните органи и други организации, включително преди пристигането, особено в случай на презаселване и допълнителни други възможности.
- Ще подкрепи хората с мигрантски произход в рамките на предстоящата програма „Граждани, равенство, права и ценности“⁴¹.

В тази област държавите членки се насърчават:

- да използват инструмента на ЕС за съставяне на профил на уменията за гражданите на трети държави на ранен етап, особено за търсещи убежище лица, бежанци и мигранти, и да укрепят процедурите за валидиране на неформалното учене;
- да повишат осведомеността относно дискриминацията в процеса по наемане на кадри и на работното място и да укрепят мерките за борба с дискриминацията;
- да насърчат предприемачеството сред мигрантите чрез специално приспособени програми за обучение и наставничество, чрез отваряне на основните структури за подпомагане на предприемачеството за мигранти и чрез включване на предприемачеството в програмите за интеграция;
- да се възползват изцяло от финансирането от ЕС, и по-специално от Европейския социален фонд плюс и Европейския фонд за регионално развитие, за да подпомогнат програми и мерки, свързани с интегрирането на пазара на труда, в съответствие с определените нужди на национално и регионално равнище.

³⁹ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en

⁴⁰ Инициативата бе стартирана от Комисията през 2017 г., за да се подчертае това, което правят работодателите, за да подкрепят интеграцията на бежанците и други мигранти на пазара на труда: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/integration-pact_en

⁴¹ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Права и ценности“ (COM(2018) 383 final/2 — 2018/0207 (COD)).

Ш. Здравеопазване

Недостатъчният достъп до здравни услуги може да представлява сериозна пречка за интеграцията и приобщаването, като засяга практически всички области от живота, включително заетостта и образованието. Мигрантите се сблъскват с устойчиви специфични бариери пред достъпа до здравни услуги, включително административни пречки, страхове, свързани с несигурност относно продължителността на престоя им, дискриминация, липса на информация и непознаване на здравната система, както и езикови и межкултурни препятствия. Жените мигранти са изправени пред допълнителни предизвикателства, тъй като те обикновено владеят по-слабо езика на приемащата държава, разполагат с по-слаби социални контакти и са натоварени с по-големи отговорности във връзка с грижите за децата и семейството.

Пандемията от COVID-19 разкри дълбоко вкоренени неравенства в достъпа до здравни услуги. Тя също така показва, че тези неравенства може да представляват рискове за обществото като цяло. При мигрантите има по-голяма вероятност да бъдат наети на работни места, налагащи близък контакт с други хора, което излага тях и техните семейства на по-висок риск от заразяване с COVID-19⁴², както и с други заразни болести.

Психичното здраве е изключително важно за интеграцията на мигрантите. Макар че мигрантите, и по-специално бежанците, може да бъдат изложени на по-голям риск да развият проблеми с психичното здраве поради травми, които са претърпели в държавата им на произход, трудности по време на миграционното им пътуване или свързани с преживявания след пристигането им, като например социална изолация или дискриминация, те често се сблъскват с пречки при достъпа до услуги за психично здраве.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход да бъдат информирани относно техните права и да разполагат с равен достъп до регулярни услуги за здравни грижи, включително услуги за психично здраве, в съответствие с условията, предвидени в националното законодателство и практики.
- Специфичните предизвикателства, с които се сблъскват жените мигранти, включително здравни грижи преди и след раждане, да се отчитат напълно при улесняването на достъпа до услуги за здравни грижи.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- **Ще насърчи достъпа до услуги за здравни грижи за мигранти чрез:**
 - финансиране на специални проекти по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ)⁴³ и действия за приобщаване, насочени към хора с мигрантски произход в рамките на предстоящата програма „Граждани, равенство, права и ценности“;
 - работа с държавите членки за насърчаване на равен достъп до качествени и достъпни здравни услуги чрез фондовете на ЕС като Европейския социален фонд плюс и Европейския фонд за регионално развитие.

⁴² Вж.: ОИСП, What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children?, <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de>

⁴³ Който все още ще се финансира при пряко управление в рамките на финансовия период 2014—2020 г..

▪ **Ще подкрепи и насърчи обмена на информация между държавите членки относно:**

- програми за профилактика и насърчаване на здравето, по-специално насочени към мигранти, с подходящи информационни инструменти;
- достъп до услуги за психично здраве и рехабилитация⁴⁴.

В тази област държавите членки се насърчават:

- да осигурят обучение за здравните работници относно управлението на многообразието и потребностите на специфични групи от мигранти (мигранти с травми, жертви на трафик на хора или основано на пола насилие, непридружени ненавършили пълнолетие лица, възрастни хора, хора с увреждания и др.), като използват различните проекти и учебни материали, разработени съгласно програмите на ЕС в областта на здравето;
- да улеснят достъпа на мигранти до общи здравни услуги, включително за психично здраве, като осигурят услуги, пригодени към техните потребности, и като предприемат мерки за борба с дискриминацията;
- да се възползват изцяло от фондовете на ЕС като Европейския социален фонд плюс, фонд „Убежище и миграция“ и Европейския фонд за регионално развитие, за да подпомогнат програми и мерки, свързани с достъпа до здравни услуги, в съответствие с определените нужди на национално и регионално равнище.

IV. Жилищно настаняване

Достъпът до подходящо и достъпно жилищно настаняване е ключов фактор за успешната интеграция. Условията на живот оказват сериозно въздействие върху възможностите за заетост и образование, както и върху взаимодействието между мигрантите и приемащите общности⁴⁵. Лошите условия на живот и сегрегацията могат да задълбочат разделението, което подронва социалното сближаване. Повишаването на цените на жилищата, недостигът на достъпно и социално жилищно настаняване и дискриминацията на жилищния пазар затрудняват мигрантите да намерят подходящи и дългосрочни решения за жилищно настаняване.

Макар че отговорността за политиките за жилищно настаняване се носи от държавите, Комисията може да играе важна роля, като подкрепя държавите членки и местните и регионалните органи да преодолеят предизвикателствата и като насърчава приобщаващите решения за жилищно настаняване.

През последните години в няколко държави от ЕС бяха разработени множество иновативни решения за жилищно настаняване, включително с финансиране от ЕС⁴⁶. Подходите, основани на партньорства, съжителството и съчетаването на жилищно настаняване с трудова заетост и социални услуги се доказаха като особено обещаващи модели, които насърчават приобщаването и изграждането на общност. Както бе

⁴⁴ Съгласно член 26 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

⁴⁵ Вж. например плана за действие на ЕС за борба с расизма, в който се подчертава, че дискриминацията на жилищния пазар засилва сегрегацията, което оказва верижен ефект по отношение на възможностите за образование или трудова заетост, а при семействата с деца — значително отрицателно въздействие върху детското развитие.

⁴⁶ Вж. например проектите, финансирани по линия на иновативните дейности за градско развитие, <https://www.uia-initiative.eu/en>

обявено във Вълната на саниране⁴⁷, Комисията ще стартира инициатива за жилища на достъпни цени, за да подпомогне допълнително изпълнението и възпроизвеждането на такива успешни инициативи.

Автономното жилищно настаняване за търсеци убежище лица, на които е много вероятно да бъде предоставена закрила, може да ускори процеса на интеграция, особено когато е съчетано с предоставяне на подкрепа за интеграция на ранен етап.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход да разполагат с достъп до подходящо и достъпно жилищно настаняване, включително социално настаняване.
- Държавите членки и местните и регионалните органи да разполагат с достъп до широк набор от инструменти и добри практики за борба с дискриминацията на жилищния пазар.
- Иновативните решения за жилищно настаняване, които насърчават приобщаването и помагат в борбата със сегрегацията, да се използват широко в целия ЕС.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- Ще работи с държавите членки, за да се насърчи **несегрегирано, подходящо и достъпно жилищно настаняване, включително социално настаняване**, и да се осигурят придружаващи услуги за интеграция чрез фондовете на ЕС, и по-специално по линия на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, фонд „Убежище и миграция“ и програмата InvestEU.
- Ще насърчи взаимното обучение между държави членки, градове, села и региони относно **борбата с дискриминацията на жилищния пазар и намаляването на сегрегацията по отношение на жилищното настаняване** чрез Европейската мрежа за интеграция, Градската академия за интеграция и специално финансиране по линия на фонд „Убежище и миграция“.
- Ще насърчи модели на **автономно жилищно настаняване** (вместо колективно настаняване) за търсеци убежище лица, особено за семейства, и разпространение и засилено прилагане на успешни иновативни модели за приобщаващо и достъпно жилищно настаняване за лица, които се ползват от международна закрила.

В тази област държавите членки се насърчават:

- да гарантират прилагането на интегриран подход и да координират политиките за жилищно настаняване с политиките относно достъпа до заетост, образование, здравни грижи и социални услуги;
- да осигурят решения за адаптирано и автономно за жилищно настаняване на възможно най-ранен етап за бежанци и търсеци убежище лица, които е вероятно да получат международна закрила, както и да създадат условия за безпроблемен преход за търсеците убежище лица към независим живот след като получат международна закрила;
- да се възползват изцяло от фондовете на ЕС като Европейския фонд за регионално развитие, фонд „Убежище и миграция“ и програмата InvestEU, за да насърчат подходящо и достъпно жилищно настаняване, включително социално настаняване,

⁴⁷ Вълна на саниране за Европа — екологизиране на нашите сгради, създаване на работни места, подобряване на качеството на живот (COM(2020) 662 final).

в съответствие с определените нужди на национално и регионално равнище, както и от Европейския социален фонд плюс, за да подпомогнат достъпа до жилищно настаняване.

5. Действия в подкрепа на ефективната интеграция и приобщаване във всички секторни области

I. Изграждане на задълбочени партньорства за по-ефективен процес на интеграция

Интеграцията е обществен процес, при който отговорността не се носи само от една конкретна група, а от много: мигрантите, приемащите общности, публичните органи и институции, социалните и икономическите партньори, организациите на гражданското общество, църквите, религиозните и други философски общности и частния сектор. Овластяването както на мигрантите, така и на приемащите общности да участват активно в процеса на интеграция е от съществено значение за постигането на устойчива и успешна интеграция. Комисията ще положи усилия да овласти и да позволи на всички участници да допринасят за този процес, като изгради задълбочени и дългосрочни партньорства с участието на множество заинтересовани страни на различните равнища на управление. По този начин Комисията ще доразвие успешните примери за сътрудничество като Партньорството относно приобщаването на мигрантите и бежанците по линия на Програмата на ЕС за градовете⁴⁸, Европейското партньорство за интеграция със социалните и икономическите партньори⁴⁹ и партньорството със селските региони в рамките на предстоящата дългосрочна визия за селските райони.

Освен това е важно да се гарантира, че всички равнища на управление — европейско, национално, макрорегионално, трансгранично, регионално и местно — участват изцяло при разработването и изпълнението на стратегиите за интеграция, за да се увеличи в максимална степен ефективността на действията.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Всички съответни заинтересовани страни да бъдат овластени и да бъдат в състояние да допринесат за процеса на интеграция.
- Да се изградят партньорства с участието на множество заинтересовани страни на равнището на ЕС и на национално, регионално и местно равнище.
- Да се провежда структуриран и отворен диалог между Комисията и ключови заинтересовани страни в областта на интеграцията.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- **Ще подпомогне държавите членки чрез:**
 - укрепване на **Европейската мрежа за интеграция** и използване на тази мрежа за подкрепа на държавите членки да разработят, актуализират и изпълняват национални стратегии и планове за действие в областта на интеграцията;
 - осигуряване на целево финансиране и помощ за изграждане на капацитет на

⁴⁸ Вж.: <https://www.inclusionpartnership.com> и <https://ec.europa.eu/futurium/en/inclusion-of-migrants-and-refugees>

⁴⁹ Вж.: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en

държавите членки, за да се насърчи координацията между ключови заинтересовани страни в областта на интеграцията на национално, регионално или местно равнище;

- прехвърляне и засилено прилагане на иновативни решения в сферата на заетостта, уменията и социалното приобщаване в цяла Европа чрез транснационално сътрудничество и партньорство по линия на Европейския социален фонд плюс.

■ **Ще подпомогне местните и регионалните органи чрез:**

- създаване на партньорство с Комитета на регионите с цел да се стартира политически диалог и да се насърчат обучението и обменът на информация относно интеграцията за местните и регионалните органи;
- разширяване на Градската академия за интеграция⁵⁰ във всеобхватна програма за изграждане на капацитет за създателите на политики и специалистите в областта на интеграцията на местно, регионално и национално равнище;
- укрепване на междурелигиозния диалог сред общностите, подпомагане на градовете да предотвратят радикализация чрез осигуряване на финансиране, насоки и обучение за специалисти и участници на местно равнище, включително по линия на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията и инициативата „Градовете в ЕС срещу радикализацията“⁵¹ и бъдещите ѝ развития;
- проучване на вариантите за партньорства със селските райони, за да се гарантира приобщаването и интеграцията на мигрантите в селските райони.

■ **Ще овласти приемащите общности чрез:**

- изграждане на капацитет за местните и регионалните органи, така че местните общности да бъдат привлечени в разработването и изпълнението на мерки и програми за интеграция;
- финансиране на проекти за насърчаване на доброволчески действия, разработени съвместно от мигрантите и приемащите общности;
- насърчаване на програми с участието на „наставници/приятели“ между местните общности и новопристигнали мигранти.

■ **Ще подпомогне гражданското общество чрез:**

- участие в редовни консултации и диалог с гражданското общество и организациите на диаспората, включително чрез годишния Европейски форум за миграцията.

■ **Ще подпомогне социалните и икономическите партньори и работодателите чрез:**

- изпълнение на Европейското партньорство за интеграция със социалните и икономическите партньори и осигуряване на подкрепа за работодателите (вж. действията в раздел „Заетост“).

■ **Ще подпомогне фондации и други организации на социалната икономика чрез:**

- установяване на структурен диалог относно интеграцията на мигрантите и проучване на възможни инструменти за сътрудничество с фондации и мрежови организации, които работят с фондации.

⁵⁰ Вж.: <https://www.inclusionpartnership.com/urban-academy>

⁵¹ Европейската комисия стартира тази инициатива през 2019 г. Тя е насочена най-вече към кметовете и техните съветници и допълва усилията на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията, по-специално с политически обмен между градовете във връзка с предотвратяване на радикализацията.

II. Увеличаване на възможностите за финансиране от ЕС по линия на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

Подпомагането на действията на държавите членки в областта на интеграцията и приобщаването чрез финансиране от ЕС ще продължи да бъде приоритет за Комисията. То ще се извършва директно от Комисията или посредством програми на държавите членки при споделено управление. Тъй като интеграцията е дългосрочен процес и с оглед на междусекторния ѝ характер, тя се подпомага от различни фондове на ЕС в съответните им области.

Основни фондове на ЕС, които допринасят за интеграцията и приобщаването в периода 2014—2020 г.

За многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. Комисията предложи бъдещият фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ) да се съсредоточи върху подпомагането на специално пригодени мерки, които се изпълняват в ранните фази от интеграцията, и на хоризонтални мерки. Същевременно интеграцията на мигрантите на пазара на труда и социалното им приобщаване биха могли да се финансират по линия на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+). Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) подпомага приобщаването чрез инфраструктура, оборудване и достъп до услуги в сферата на образованието, заетостта, жилищното настаняване, социалните и здравните грижи и грижите за деца. Освен това в областите от значение за интеграцията инвестициите по линия на ЕСФ+, ФУМ и ЕФРР следва да допълват и да постигнат полезни взаимодействия с други фондове и програми на ЕС, включително по-

специално програмата „Еразъм+“, Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и програмата InvestEU, така че социалното приобщаване да се подпомогне по интегриран начин. Освен това инструментът за техническа подкрепа⁵² ще може при поискване да осигури техническа подкрепа на държавите членки за разработването или подобряването на политиките за интеграция и приобщаване. Специфични действия, насочени към приобщаването на граждани на ЕС с мигрантски произход, също така могат да бъдат финансирани по линия на предстоящата програма „Граждани, равенство, права и ценности“.

Местните и регионалните органи изпълняват изключително важна роля в процеса на интеграция, но често не разполагат с ресурси за предприемането на мерки за интеграция или срещат трудности при осъществяването на достъп до финансиране от ЕС. В контекста на новата многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г. Комисията предложи техният достъп до финансиране от ЕС да бъде улеснен чрез подобрена информация и повишено участие в подготовката, изпълнението и прегледа на съответните национални програми, обхванати от споделено управление.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Да бъде отдаден приоритет на финансирането за интеграция по линия на фондовете на ЕС, които допринасят за интеграцията, в съответствие с определените нужди на национално и регионално равнище.
- Да се улесни достъпът на държавите членки и ключови заинтересовани страни в областта на интеграцията, включително местни и регионални органи, до финансиране от ЕС за интеграция и приобщаване.
- Потенциалните бенефициери да бъдат по-добре осведомени относно възможностите за финансиране за интеграция на равнището на ЕС.
- Органите, които управляват фондовете на ЕС от значение за интеграцията, да координират своите действия на макрорегионално, национално, регионално и местно равнище.
- Да се задълбочат партньорствата с всички съответни заинтересовани страни, и по-специално с местните и регионалните органи, във връзка с програмирането и изпълнението на фондовете на ЕС.
- Да се използват по-всеобхватно иновативни инструменти за финансиране на дейностите за интеграция.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- Ще организира **редовен обмен на информация с управляващите органи** на фонд „Убежище и миграция“⁵³, Европейския социален фонд плюс, Европейския фонд за регионално развитие и други фондове като програмата „Еразъм+“ и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

⁵² Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета от 28 май 2020 г. за създаване на инструмент за техническа подкрепа (COM(2020) 409 final), при условие че бъде прието от Европейския парламент и от Съвета.

⁵³ Фонд „Убежище и миграция“ насърчава ефективното управление на миграционните потоци и изпълнението, засилването и разработването на общ подход на ЕС по отношение на убежището и миграцията. Той не обхваща финансирането на действия за приобщаване на граждани на ЕС с мигрантски произход.

- Ще предложи Европейска гаранция за децата, насочена към борба с бедността и социалното изключване сред намиращите се в най-неблагоприятно положение деца в ЕС, включително деца с мигрантски произход.
- Ще разработи поредица от **уебинари**, насочени към публичните органи и организациите на гражданското общество, и **набор от инструменти** за използването на фондовете на ЕС за целите на интеграцията в програмния период 2021—2027 г.⁵⁴
- Ще стимулира инвестициите в областта на образованието и обучението, социалната инфраструктура (училища, университети, болници, дългосрочни грижи, физически и финансово достъпно жилищно настаняване), микрофинансирането, социалните предприятия и социалните иновации, които са от полза за мигрантите, по линия на компонента за социални инвестиции и умения на програмата InvestEU.
- Ще създаде **публично-частни партньорства** (например с фондации и частни донори).

При използването на финансиране от ЕС за целите на интеграцията държавите членки се насърчават:

- да се възползват изцяло от фондовете на ЕС за насърчаване на интеграцията, в съответствие с определените нужди на национално и регионално равнище. Това може да включва инвестиции в образованието, заетостта, жилищното настаняване и услугите за здравни и социални грижи, в съчетание с действия за изграждане на капацитет и мерки за борба със сегрегацията и дискриминацията;
- да гарантират прилагане на координиран подход на национално, макрорегионално, регионално и местно равнище при програмирането и изпълнението на фондовете на ЕС, с които се допринася за интеграцията и приобщаването;
- да повишат участието на частните заинтересовани страни в мерките за интеграция чрез иновативни инструменти, партньорства и стимули;
- да улеснят достъпа до финансиране от ЕС за местните и регионалните органи чрез конкретни покани за представяне на предложения за местните и регионалните органи;
- да предприемат подходящи мерки за осведомяване на потенциалните бенефициери за възможностите за финансиране от ЕС за целите на интеграцията и приобщаването;
- да привлекат местните и регионалните органи, организациите на гражданското общество, включително организациите, представляващи мигрантите, и организациите на диаспората, както и социалните и икономическите партньори в подготовката, прегледа, изпълнението и мониторинга на програмите за средствата от ЕС в периода 2021—2027 г. (ФУМ, ЕСФ+ и ЕФРР);
- да вземат под внимание положението на мигрантите и техните деца (например в сферата на здравеопазването, заетостта и образованието) в своите национални планове за възстановяване и устойчивост;

⁵⁴ Това ще представлява актуализация на „Набор от инструменти за използването на фондовете за целите на интеграцията на хора с мигрантски произход“ от 2018 г.: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2018/toolkit-on-the-use-of-eu-funds-for-the-integration-of-people-with-a-migrant-background

- да използват инструмента за техническа подкрепа, за да се подпомогне разработването и изпълнението на специално пригодени реформи, свързани с политиките за интеграция и приобщаване, в различни области.

III. Насърчаване на участието в приемащото общество и срещите с него

Постигането на гостоприемни, многообразни и приобщаващи общества е процес, в който е нужно да участват както мигрантите, така и приемащото общество. Приобщаването на мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход и насърчаването на активното им участие в консултативни и свързани с вземане на решения процеси може да помогне за тяхното овластяване и да гарантира, че политиките за интеграция и приобщаване са по-ефективни и отразяват реалните нужди. Поради тази причина Комисията създаде група от експерти във връзка с мнението на мигрантите, съставена от мигранти и организации, представляващи техните интереси, и ще се консултира с нея при разработването и изпълнението на бъдещите политики на ЕС в областта на миграцията, убежището и интеграцията⁵⁵.

Независимо дали става въпрос за училище, офиса, спортния клуб или в квартала, осигуряването на места и възможности за среща и общуване между мигрантите и местните общности е мощно средство за приобщаване и за по-сплотени общества. Освен това е от съществено значение насърчаването на межкултурния диалог, включително междурелигиозния диалог между верските общности. Подкрепата за участието на мигрантите в приемащото общество и за взаимодействията им с него също така изисква осигуряването на възможности за местните общности да научат повече за хората, пристигащи в общността им, и за техния произход. Схемите за общностно спонсориране не само помагат на държавите членки да увеличат броя на местата за хората, нуждаещи се от закрила (чрез презаселване, хуманитарен прием и допълнителни други възможности), но и да ги интегрират успешно в гостоприемни приемащи общности, които знаят и са подготвени за тяхното пристигане⁵⁶.

Участието в образованието, културата и спорта на местно равнище сближава хората. То помага в борбата с ксенофобията, изключването, радикализацията и пропагандата от типа „ние срещу тях“, като същевременно изгражда взаимно уважение и насърчава усещането за принадлежност на мигрантите. Програмите за младежта, като например Европейския корпус за солидарност, позволяват на млади доброволци да работят по проекти, насочени към идентичността, културата и културното многообразие, преодоляването на предразсъдъци и конфликти и насърчаването на взаимно уважение и разбиране.

Насърчаването на обмен на информация между държавите членки и отчитането на мигрантите при разработването и изпълнението на съответните програми на ЕС може да допринесе за по-активно участие на мигрантите в нашите общества и за насърчаване на по-добро разбиране в области като равенството между половете, равенството на ЛГБТИК и борбата с расизма, ксенофобията и антисемитизма.

Добрата информираност относно миграцията и интеграцията също така може да помогне в борбата с предразсъдъците и поляризацията. Повечето европейци обаче

⁵⁵ Първото заседание на групата, насочено към интеграцията и приобщаването, бе проведено на 12 ноември 2020 г.

⁵⁶ Препоръка на Комисията относно законните пътища за закрила в ЕС (C(2020) 6467 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1364&qid=1606294045704&from=EN>

(61 %) считат, че не са добре информирани или че изобщо не са информирани относно миграцията и интеграцията⁵⁷. Работата с представители на медиите, образователните институции и организациите на гражданското общество е от ключово значение, за да се информират по-добре гражданите на ЕС относно реалностите на миграцията и интеграцията.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Повече мигранти и граждани на ЕС с мигрантски произход да участват в консултативни и свързани с вземане на решения процеси на местно, регионално, национално и европейско равнище.
- Да се осигуряват повече възможности за срещи и обмен между мигрантите, гражданите на ЕС с мигрантски произход и местните общности, включително чрез изкуството, културата, спорта и социалния живот като цяло.
- Жените мигранти да разполагат с равни възможности за участие в обществото.
- Повече европейци да са добре информирани относно интеграцията и миграцията.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- Ще финансира проекти за повишаване на **капацитета на националните, регионалните и местните органи** да привличат мигранти и организации на мигранти в процесите за вземане на решения.
- Ще ангажира активно новосъздадената **група от експерти във връзка с мнението на мигрантите** при разработването и изпълнението на политиките на ЕС в областта на миграцията, убежището и интеграцията.
- Ще подпомогне разработването навсякъде в ЕС на програми за **общностно спонсориране** за лица, които се ползват от международна закрила, чрез финансиране, улесняване на обмена на най-добри практики и засилено сътрудничество между всички съответни публични и частни заинтересовани страни.
- Ще създаде **награда за интеграция** за училища, местни общности, организации, занимаващи се с изкуство и култура, както и спортни и младежки клубове, за да се отбележи техният принос за интеграцията и приобщаването.
- Ще организира съвместно с фондация УЕФА **футболни фестивали**, насочени към млади мигранти, в приемащите градове на следващото европейско футболно първенство.
- Ще извърши допълнителни подобрения на благоприятната за социална икономика и социални **инновации** среда, за да се насърчи приобщаването и участието чрез бъдещия план за действие за социалната икономика.
- Ще финансира проекти за **повишаване на осведомеността** относно фактите, цифрите и основните тенденции при интеграцията и миграцията за журналисти и училища по журналистика.

⁵⁷ Вж. резултатите от проучването Евробарометър от 2018 г. относно интеграцията, https://ec.europa.eu/home-affairs/news/results-special-eurobarometer-integration-immigrants-european-union_en

В тази област държавите членки се насърчават:

- да съгласуват националните стратегии за интеграция с националните планове за действие за борба с расизма и расовата дискриминация⁵⁸;
- да привлекат мигрантите и организациите на мигрантите при разработването, изпълнението и оценката на политиките и програмите за интеграция и приобщаване, включително когато са финансирани от ЕС;
- да насърчат обмена с приемащите общности чрез доброволчество, спорт, неформално образование и младежки и културни дейности.

IV. Повишаване на използването на нови технологии и цифрови инструменти за интеграция и приобщаване

Технологичните иновации осигуряват нови възможности за модернизирани и улесняване на достъпа до интеграция и до други услуги. Цифровизацията на управлението на всички нива може да улесни достъпа до цифрови публични услуги. Ако обаче не се използва по приобщаващ начин и не е достъпна, цифровизацията на услугите може да задълбочи неравенствата, вместо да ги намали. Кризата с COVID-19 демонстрира потенциала от цифровизацията на услуги като образователни и езикови курсове и курсове за интеграция. Много държави членки трябваше да адаптират своите услуги за интеграция вследствие на мерките за социално дистанциране и прехвърлиха провеждането на езиковите курсове и курсовете за интеграция онлайн. Този преход обаче също така показва, че мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход често са изправени пред пречки при достъпа до цифрови курсове и услуги поради липса на инфраструктура⁵⁹, езикови бариери, липса на средства за електронна идентификация и цифрови удостоверителни услуги (като електронен подпис) или липса на цифрови умения за използването на тези услуги⁶⁰. Онлайн услугите могат да бъдат особено ефективни във фазата преди заминаване в подпомагането на мигрантите да научат езика и да придобият умения, които могат да ускорят тяхната интеграция след пристигането, както и да ги свържат с общностите, които ще ги посрещнат.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Да се оцени достъпността, възможността за приобщаване и качеството на новоразработените цифрови услуги за интеграция и най-успешните примери да бъдат включени в програмите за интеграция.
- Мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход да разполагат с цифрови умения, които да им позволяват да се възползват напълно от онлайн услугите.
- Цифровите публични услуги да бъдат разработени съвместно с гражданите, включително мигрантите, за да бъдат насочени към хората, лесно достъпни и пригодени към разнообразно население.

⁵⁸ Планът за действие на ЕС за борба с расизма насърчава всички държави членки да изготвят и приемат национални планове за действие за борба с расизма и расовата дискриминация.

⁵⁹ Например 40 % от селските райони все още нямат достъп до високоскоростни широколентови услуги.

⁶⁰ 8,1 % от хората, родени извън ЕС, посочват, че не могат да си позволят компютър в сравнение с 3,1 % от родените в докладващата държава, Евростат, EU-SILC (данни от 2018 г.). Родителите от мигрантски домакинства може да изпитват повече затруднения да подпомогнат своите деца при дистанционното обучение, когато те самите не владеят използвания в училище език.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- Ще подпомогне държавите членки да оценят **цифровите услуги за интеграция**, включително във фазата преди заминаване, и да определят и обменят добри практики чрез дейности по взаимно обучение в рамките на Европейската мрежа за интеграция.
- Ще насърчи и финансира проекти за подобряване на **цифровите умения** сред мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход.
- Като част от **плана за действие в областта на цифровото образование** Комисията ще използва в максимална степен подкрепата от ЕС във връзка с достъпа до интернет, закупуването на цифрово оборудване и приложенията и платформите за електронно обучение за училищата, и по-специално за учащи от групи в неравностойно положение, както и за учащи и преподаватели с увреждания.
 - Ще работи по приобщаващ план за действие на ЕС за електронно управление, който насърчава насочени към хората цифрови публични услуги за граждани, включително мигранти, и привличане на мигрантите в създаването и осигуряването на цифрови публични услуги⁶¹.

В тази област държавите членки се насърчават:

- да разработят курсове по цифрова грамотност за мигранти и да ги включат в програмите за интеграция, включително като използват наличните средства от ЕС;
- да гарантират, че цифровите публични услуги са приобщаващи още при разработването, лесно достъпни и пригодени към разнообразно население, както и че се провеждат консултации с мигрантите при тяхното създаване и доусъвършенстване.

V. Проследяване на напредъка: към основана на доказателства политика за интеграция и приобщаване

Ефективните политики за интеграция следва да бъдат изградени върху надеждни доказателства както за резултатите от интеграцията, така и за въздействието на политиките за интеграция. След приемането на показателите на ЕС за интеграция на мигрантите през 2010 г. в портала на Евростат са достъпни статистически данни относно показателите за интеграция⁶². Комисията си сътрудничи с ОИСР за публикуването на уникално международно сравнение на резултатите от интеграцията на мигранти и техните деца⁶³ и полага усилия да подобри достъпността на данните относно интеграцията на местно и регионално равнище⁶⁴. Освен това бяха проучени

⁶¹ В отговор на заключенията на Съвета „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, <https://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2020/06/09/shaping-europe-s-digital-future-council-adopts-conclusions/>

⁶² Вж.: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/migrant-integration/data/database>

⁶³ ОИСР/ЕС (2018 г.), *Settling In 2018: Indicators of Immigrant Integration (Навлизане — показатели за интеграция на имигрантите)*.

⁶⁴ Вж. дейността в рамките на Партньорството относно приобщаването на мигрантите и бежанците по линия на Програмата на ЕС за градовете: https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/evidence-based20integration20policies20in20cities_options20report.pdf; регионалната поредица относно интеграцията в портала на Евростат; и проекта „Данни за интеграция“ на Съвместния изследователски център: https://ec.europa.eu/knowledge4policy/migration-demography/data-integration-d4i_en

области от интеграцията, свързани с подхода на „двупосочния процес“, като например дискриминация⁶⁵, участие⁶⁶ и нагласи в приемащата държава.

За да се осъществява наблюдение на ефективността на политиките в дългосрочен план, е важно да се разполага с точни и съпоставими данни относно мащаба и естеството на дискриминацията, засягаща мигрантите. Агенция на Европейския съюз за основните права ще изпълнява ключова роля в тази задача чрез предстоящото проучване на ЕС относно имигрантите и техните деца (2022 г.). Освен това са необходими данни с разбивка по етнически или расов произход, както се предлага в неотдавнашния план за действие на ЕС за борба с расизма. Извън областта на данните бяха подкрепени иновативните научни изследвания чрез програмите за „Иновативни, приобщаващи и мислещи общества“ по линия на „Хоризонт 2020“, както и чрез създаването на Центъра за знания в областта на миграцията и демографията в рамките на Съвместния изследователски център, който помага на създателите на политики да разберат по-добре интеграцията в редица области. Комисията също така инвестира в редица пилотни проекти⁶⁷, за да изпита нови практики, както и в картографирането на политиките за интеграция на държавите — членки на ЕС, в определени области като интеграция на пазара на труда и образованието или интеграцията на бежанците.

Въпреки тези широкообхватни усилия все още остават редица пропуски в знанията, които възпрепятстват разработването на ефективни и основани на доказателства политики за интеграция. Макар че повечето държави членки осъществяват редовно наблюдение на интеграцията, те рядко разчитат на договорените от ЕС показатели⁶⁸ и не се използва в достатъчна степен потенциалът за международно съпоставяне. Освен това повечето региони и градове продължават да се сблъскват с ограничения по отношение на наличните данни. Съществува и необходимост от по-нататъшно съпоставяне на политиките за интеграция в държавите — членки на ЕС, за да се улесни взаимното обучение и преодоляването на липсата на доказателства относно въздействието на мерките⁶⁹.

Какво желаем да постигнем в тази област?

- Да се постигне по-добро разбиране на политиките за интеграция и тяхното въздействие върху резултатите във времето и в различните територии.
- Да се подкрепят националните органи и другите заинтересовани страни в наблюдението на резултатите от интеграцията.
- Да се провежда по-широкообхватен и основан на доказателства дебат в областта на интеграцията.

⁶⁵ [FRA \(2017 г.\), Основни резултати от EU-MIDIS II](#); [FRA \(2017 г.\), EU-MIDIS II: Мюсюлмани — избрани констатации](#); [FRA \(2018 г.\), EU-MIDIS II: Да си чернокож в ЕС](#); [FRA \(2019 г.\), EU-MIDIS II: Жени мигранти — избрани констатации](#).

⁶⁶ [FRA \(2017 г.\), FRA \(2017 г.\), Together in the EU – Promoting the participation of migrants and their descendants \(Заедно в ЕС — насърчаване на участието на мигрантите и техните деца\)](#).

⁶⁷ По линия на иновативните дейности за градско развитие, Програмата на Европейския съюз за заетост и социални иновации, ФУМИ, Програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия, „Хоризонт 2020“ и Програмата за подкрепа на структурните реформи.

⁶⁸ [Ad-hoc проучване на Европейската мрежа за миграцията относно наблюдението на миграцията \(декември 2018 г.\), \[https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/com_ad-hoc_query_integration_wider_dissemination.pdf\]\(https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/com_ad-hoc_query_integration_wider_dissemination.pdf\)](#)

⁶⁹ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RefugeeIntegrationCostBenefitAnalysis_Final.pdf

- Да се подобри наличието на данни и знания относно интеграцията на равнище ЕС, както и на национално и поднационално равнище.

Какво ще направи Комисията, за да подкрепи тези цели?

- Ще стартира ново проучване на **Евробарометър** относно интеграцията.
- Ще публикува **редовни доклади**, в които се анализира напредъкът и се подчертават области с общи предизвикателства въз основа на общи статистически показатели, както и неотдавнашни вдъхновяващи развития в политиките в държавите членки.
- Ще проучи с държавите членки варианти за разработване на **съвместно информационно табло** на политиките за интеграция, за да се подпомогне съпоставянето на държави, идентифицирането на области, в които е необходим напредък, и обменът на добри практики.
- Ще оценява редовно крайните продукти и резултатите от научните изследвания относно динамиката на интеграцията и ще предложи варианти на политиката при изготвянето на политики.

В тази област държавите членки се насърчават:

- да разработят или актуализират системи за наблюдение на интеграцията, за да се определят ключовите предизвикателства и да се проследява напредъкът във времето;
- да подобрят наличието на данни относно резултатите от интеграцията, включително на регионално и местно равнище.

6. Заключение

Гарантирането, че мигрантите и гражданите на ЕС с мигрантски произход могат пълноценно да участват и да осъществяват принос, е от ключово значение за бъдещото благосъстояние, просперитет и сближаване на европейските общества. Успешната интеграция може да допринесе за преодоляването на много от предизвикателствата, пред които е изправено обществото в днешно време: човешките и социалните разходи от икономическото изключване, разпространението на всякакви форми на екстремистки идеологии и липса на доверие в справедливостта на системите за жилищно настаняване или здравеопазване. С настоящия план за действие Комисията създава силна рамка, с която да се укрепят и засилят политиките за интеграция и приобщаване навсякъде в ЕС, като по този начин се допринася за по-широкообхватната програма за социално приобщаване и също така се черпи вдъхновение от други съответни стратегии и действия в областта на образованието, културата, заетостта, недискриминацията и равенството. При изпълнението на настоящия план за действие Комисията ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки, местните и регионалните органи, организациите на гражданското общество, социалните и икономическите партньори, частния сектор, приемащите общности, организациите на диаспората и мигрантите.

Изпълнението на действията, представени в плана за действие, ще подлежи на мониторинг, напредъкът ще се докладва и действията ще бъдат адаптирани, когато е необходимо. В началото на 2024 г. ще бъде извършен междинен преглед на плана за действие. Комисията ще докладва редовно на Европейския парламент и на Съвета относно изпълнението на плана за действие. С цел да се гарантира пълна прозрачност по отношение на изпълнението на плана за действие Комисията ще разработи интерактивна онлайн платформа, която ще се хоства от Европейския уебсайт за интеграцията, така че да се наблюдава напредъкът и да се позволи осъществяването на принос от по-широк кръг партньори.